

PROGRAMSKI sklopi in avtorji

med tradicijo
in prihodnostjo

Enodnevno strokovno
posvetovanje z okroglo mizo

ponedeljek, 8. november 2010,
ob 9. uri

Mestna knjižnica Ljubljana,
Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, Ljubljana

Spoštovani udeleženci in predavatelji,

dobrodošli na strokovnem posvetovanju, s katerim vas vabimo k razmisleku o aktualnih vprašanjih, ki jih pred nas postavlja razvoj na področju knjige ob vzniku tretjega tisočletja. Več kot petsto let od izuma tiska tiskarski stroji še vedno reproducirajo nove in nove tiske, industrija printov, reprintov in reprodukcij je bolj množična kot je bila kdajkoli prej. Knjižna produkcija raste vzporedno z eksponencialno naraščajočo dostopnostjo branj na digitalnih nosilcih, kar knjigo, kot jo poznamo v njeni petstoletni zgodovini, postavlja na zanimivo zgodovinsko križišče.

Dileme, s katerimi se soočajo in soočamo akterji na teh področjih, želimo s prispevki in refe-

O posvetovanju

S strokovnim posvetovanjem in okroglo mizo odpiramo prostor za izmenjavo mnenj, idej in strokovnih pobud za nadaljnji kakovostni razvoj na področjih knjige, branja, znanja in kulture v Ljubljani in tudi širše. Med drugim nas bo na strokovnem posvetovanju zanimalo, kakšnim spremembam na področju branja smo priča danes, kako se z razvojem spletnih medijev spreminja sama percepcija branja in bralna izkušnja ter s kakšnimi dilemami se dandanes srečuje posameznik pri iskanju informacij s pomočjo klasične papirne knjige ali pri iskanju informacij preko svetovnega spleta.

S prispevki in referati na enodnevnem strokovnem posvetu želimo poiskati odgovore na odprta vprašanja, s katerimi se soočamo knjižnice danes in obenem odpreti vprašanja o tem, kako poteka dialog med akterji, ki delujejo na

rati ne le osvetliti, temveč poiskati odgovore na vsaj katerega izmed številnih odprtih vprašanj, ki pretresajo področje knjige, branja in znanja v našem času. In obenem v dialogu s partnerji v procesu knjižnega kroga od avtorja do bralca odpreti vprašanja o tem, kako poteka dialog in kakšni so komunikacijskih tokovih med akterji v trikotniku posameznik-knjižnica-mesto.

V iskreni želji na plodno druženje,

Tatjana Pristolič, univ. dipl. nov. vodja organizacijskega odbora posvetovanja

področju knjige in promocije branja.

V okviru enodnevnega strokovnega posveta bomo organizirali tudi okroglo mizo z uglednimi gosti o aktualnih vprašanjih vsakodnevne dialoga med knjižnico in mestom, posameznikom in knjižnico ter knjižnico in okoljem – ter izpostavili različne vidike vloge knjižnic pri promociji branja, znanja, kritične misli, ustvarjalnosti in kulture v mestu.

S strokovnimi predavanji in pogovorom o aktualnih vprašanjih na okrogli mizi se aktivno vključujemo v iskanje kakovostnih rešitev na področju knjige in bralne kulture – z ambicijo tudi v prihodnje prispevati k prepoznavni ponudbi raznolikih bralnih izkušenj. Posvet in okroglo mizo organiziramo v okviru projekta Ljubljana, svetovna prestolnica knjige 2010.

Prispevki in vabljeni predavatelji

1. sklop

Pomen knjižnice v urbanem tkivu mesta

dr. Marjan Hočevar, Fakulteta za družbene vede, Katedra za analitsko sociologijo
Urbanost kot način življenja in prizoriščnost mestnih središč - vloga javnih knjižnic

Urbanost bomo v prispevku obravnavali z vidika in pozicije javnih knjižnic in njihove vloge v mestu. Oblike urbanega prostora so vselej odvisne od delovanja urbanih akterjev. V prispevku se bomo dotaknili postmodernih vrednot sodobnih družb in oblikovanja novih družbenih vrednot, ki med seboj prepletajo potrebe različnih akterjev. Poleg vloge javnih knjižnic se bomo v prispevku dotaknili tudi generičnega pojma urbanosti. Urbana prizorišča lahko namreč definiramo kot kraje z namensko in nenamensko konstruiranimi dogodki, ki se realizirajo v odprtih ali zaprtih javnih prostorih, v zasebnih prostorih z javnim dostopom in na podlagi različnih družbenih potreb.

Dr. Marjan Hočevar, izredni profesor na Kate-dri za Analitsko sociologijo, Centru za prostorsko sociologijo na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Dr. Marjan Hočevar je doktoriral na ljubljanski Fakulteti za družbene vede leta 1999. Je avtor knjige *Novi urbani trendi: prizori-*

šča v mestih – omrežja med mesti iz leta 2000 ter avtor številnih člankov s strokovnega področja, ki ga raziskuje. Glavna področja njegovega strokovnega udejstvovanja zajemajo raziskovanje sprememb in trendov na področju urbanega življenja mest, prostorskega razvoja ter urbane sociologije prostora. Redno sodeluje pri različnih raziskovalnih projektih s širšega področja prostorske sociologije ter se z avtorskimi prispevki udeležuje strokovnih konferenc in simpozijev v Sloveniji in tujini. Pomembno področje njegovega strokovnega raziskovalnega dela predstavlja proučevanje raznolikih oblik in trendov na področju urbanega prostora. Je član uredniškega odbora revije OST - Osrednje sociološke teme Založbe FDV. V študijskem letu 2010/2011 na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani poučuje in sodeluje pri predmetih Prostorska sociologija, Študije turizma in potovanja in Uvod v sociologijo.

dr. Uroš Grilc, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo
Knjižnice in kampanje za spodbujanje branja

Izhodišče prispevka predstavljajo nacionalne akcije za spodbujanje branja, med njimi bomo posebej izpostavili projekt Mestne občine Ljubljana, Knjige za vsakogar, ki je nastal v okviru programa Ljubljana - svetovna prestolnica knjige 2010. Temeljni razlog za razmislek o nacionalnem projektu kampanje za promocijo branja in knjige predstavlja posebnost slovenskega knjižnega trga predvsem z vidika razvitosti knjigarniške mreže, saj imamo v Sloveniji precej šibko razvito mrežo knjigarn. Temeljna vprašanja, ki smo si jih zastavili pri projektu Knjige za vsakogar, so bilo zato naslednja - kako spremeniti obstoječe stanje, kako povečati prodajo knjig ter kako kakovostno leposlovje natisniti v višjih nakladah. V prispevku bo predstavljen vseslovenski projekt promocije branja, ki pod krovnim delovanjem združuje zelo različne akterje s področja knjige, avtorje, založnike in knjižnice, s ciljem poiskati nove poti do bralcev knjig. S projektom želi Mestna občina Ljubljana skupaj s partnerji, ki sodelujejo pri projektu, opozoriti na problem dostopnosti knjige,

saj v Sloveniji letno kupimo precej manj knjig na prebivalca, kot to velja za evropsko povprečje. Ob tem dosega povprečna naklada na letni ravni pri leposlovju v povprečju 1.360 izvodov na naslov, pri čemer povprečne naklade zahtevnejšega leposlovja ne dosegajo niti 600 izvodov. V prispevku bomo predstavili tudi prve analize projekta, ki kažejo vzpodbudne rezultate. Med drugim se bomo v prispevku dotaknili tudi teze, da je za uspešno izvedbo nacionalnega projekta bralne promocije ključnega pomena zlasti sodelovanje med vsemi akterji, ki delujejo na področju knjige, tj. med založniki, avtorji, knjigarnami in knjižnicami. Obenem se bomo v prispevku dotaknili tudi vprašanja, kako pomembno je, da knjižnica, poleg opravljanja javne službe, izvaja tudi nekatere druge dejavnosti, ki so pomembne za lokalno okolje: ustvarjanje posebnih zbirk, razstavna dejavnost, muzejska dejavnost ipd.

Dr. Uroš Grilc, načelnik Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana, prevajalec, predavatelj, publicist, je na Filozofski fakulteti Univerze v Lju-

bljani doktoriral leta 1998. Med leti 1993 in 2001 je deloval na področju založništva v Društvu za teoretsko psihoanalizo ter objavljaj prispevke s področja sodobne teoretske filozofije v različnih filozofskih revijah. Od leta 1995 do 1998 je deloval kot mladi raziskovalec na Filozofski fakulteti, v študijski sezoni 1997/1998 pa tudi kot predavatelj v okviru predmeta Strukturalizem in psihoanaliza na isti fakulteti. V obdobju 1999, 2000 vodi izdajanje publikacij ISH, Institutum Studiarum Humanitatis na Fakulteti za podiplomski humanistični študij. V tem času zasnuje revijo Topos in knjižno zbirko Documenta. Objavi tudi monografijo O filozofiji pisave. Od leta 2000 je zaposlen

Simona Resman, Mestna knjižnica Ljubljana
Urbis bibliotheca urbi - mestna knjižnica mestu

Splošna knjižnica je kot fizični prostor srečevanja in demokratičnih izmenjav točka identifikacije mesta, s storitvami virtualnega prostora pa vzpostavlja tudi točko socializacije in širše komunikacije v mestu, je srce mesta. Ljubljana postaja atraktivno in dinamično mesto, njena knjižnica pa atraktiven in dinamičen javni prostor. Družbena vrednost knjižnice vključuje družbeni vpliv, ki ga ima knjižnica v najširšem pomenu kot ga lahko določi posamezni prebivalec mesta in zajema širok spekter socialnih, kulturnih, izobraževalnih, intelektualnih, političnih in zgodovinskih vplivov, ki so posledica dejavnosti knjižnice. Izkazuje se v dvigu kakovosti življenja posameznikov in skupnosti, v izboljšanju medčloveških odnosov, večji socialni vključenosti ranljivih skupin prebivalcev, višji stopnji informacijske pismenosti, višji bralni sposobnosti, povečani lokalni identiteti in vključenosti v procese vseživljenjskega učenja.

Knjižnica ima za izgradnjo močne mestne skupnosti na voljo tri perspektive:

1. Kulturo kot gonilno moč – celotno mesto lahko prek kulturne ponudbe okrepi moč skupnosti. Kulturna je kot sektor, ki se vsebinsko in tehnološko zelo hitro razvija, zanimiva za gospodarstvo.
2. Informacije za inovacije - inovacija je proces spreminjanja znanja v nove produkte, procese

dr. Aleš Debeljak, pesnik in esejist
Azil svobode

Javna knjižnica je mestna ustanova v najboljšem pomenu besede: tako kot mestni zrak osvobaja, tudi knjižnica s svojimi zbirkami in programi predstavlja odprti azil za vse tiste, ki iščejo svobodo od prisile kronološkega časa, svobodo od prisile vsakdanjika, svobodo za sanjarjenje in dotikanje drugih svetov, idej, teles in duhov.

na Ministrstvu za kulturo RS v Sektorju za kulturno politiko in sistem, nato svetovalec vlade za področje založništva. Od 2004 vodja Sektorja za knjigo in knjižničarstvo na Ministrstvu za kulturo RS. Njegovo strokovno področje v tem obdobju primarno zajema raziskave s področja kulturnih politik in strategij, zlasti na področju knjige, med drugim je koordiniral delo na Nacionalnem programu za kulturo 2004-2007, uvedbi knjižničnega nadomestila in Zakonu o javni agenciji za knjigo. Od leta 2007 je dr. Uroš Grilc načelnik Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana.

uros.grilc@ljubljana.si

in storitve. Za to so potrebni znanje in sveže informacije.

3. Medkulturni dialog - knjižnica je pomembna vhodna točka za nove prebivalce mesta z drugačnimi kulturnimi koreninami.

Za uresničitev teh vidikov s stališča družbene vrednosti so potrebne nove strategije:

- Integracija storitev knjižnice v vsakodnevno življenje prebivalcev Ljubljane.
- Oblikovanje novih storitev tako v fizičnem kot virtualnem okolju knjižnice, ki bodo služile uporabnikom kot navdih za lastno ustvarjalnost.
- Oblikovanje takšne ponudbe knjižnice, ki bo relevantna za celotno populacijo v mestu.

Simona Resman, Mestna knjižnica Ljubljana, pomočnica direktorice knjižnice: razvoj knjižnice, oblikovanje strateških dokumentov knjižnice, koordinacija projektov knjižnice in vodenje programa osrednje območne knjižnice. Dodatne strokovne izkušnje: načrtovanje storitev za ciljne skupine uporabnikov, vodenje mednarodnih projektov, aktivna udeležba z referati in poročili na nacionalnih in mednarodnih posvetovanjih in konferencah, objave v nacionalnih in mednarodnih strokovnih publikacijah.

simona.resman@mkj.si

Dr. Aleš Debeljak, 1961, slovenski pesnik, esejist, prevajalec, urednik, kritik in sociolog kulture, je leta 1985 diplomiral iz primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 1993 doktoriral iz sociologije culture na Maxwell School of Citizenship, Syracuse University v ameriški državi New York. Bil je Senior Fulbright fellow na univer-

zi v Berkeleyu, delal pa je tudi na Institute of Advanced Study-Collegium Budapest, na Civitella Ranieri Center in na Bogliasco Liguria Study Center for the Arts and Humanities. Objavil je sedem knjig pesmi, dvanajst knjig esejev, prevedel izbrane pesmi Johna Ashberyja in knjigo o sociologiji vednosti in uredil več antologij. Med leti 1985 in 1988 je bil glavni urednik Problemov. Za svoje delo je dobil nekaj mednarodnih, jugoslovanskih in slovenskih nagrad. 1990 je za delo Slovar tišine in Postmoderna sfinga prejel nagrado Prešernovega sklada. Za pesniško zbirko Slovar tišine je leta 1989 prejel Jenkovo nagrado, leta 2009 pa Jenkovo nagrado za zbirko Tihotapci.

Njegove knjige so izšle v angleških, japonskih, nemških, hrvaških, srbskih, makedonskih, poljskih, litovskih, romunskih, finskih, madžarskih, čeških, slovaških, španskih in italijanskih prevodih. Je sourednik mednarodnih revij Sarajevski zvezki in Verse ter glavni urednik knjižne zbirke Terra Incognita: Writings from Central Europe, ki jo izdaja White Pine Press iz Buffala, ZDA. Ukvarja se tudi s pisanjem člankov in kolumn, raziskovanjem slovenske književnosti in literarno kritiko.

Debeljak je redni profesor in predstojnik Centra za proučevanje kulture in religije na Fakulteti za družbene vede.

ales.debeljak@guest.arnes.si

2. sklop

Vloga in perspektive knjige kot množičnega medija v družbi digitalnih medijev

dr. Miran Hladnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko
Knjiga je le knjiga

Naslov prispevka je ironično provokativen. Prispevek daje vpogled v nahajališča slovenskih e-knjig v okviru različnih digitalnih projektov (Wikivir, Digitalna knjižnica Slovenije, Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva, Googleve Knjige ...), v težave z njihovo bibliografsko katalogizacijo in v primerjave z digitalizacijo drugih nacionalnih literatur. Najvztrajnejše predhodke proti e-knjigi (prava knjiga je le klasična knjiga, leposlovje ne prenese zaslona, branje na zaslonu je nezdravo, vezana knjiga ne bo nikoli izumrla, tisk je najbolj zanesljiv način posredovanja informacij, konec knjižne kulture bi bil tudi

konec naše civilizacije) kritično reflektira in opozarja na primerjalne prednosti digitalnih spletno dostopnih knjižnih informacij. Knjiga na zaslonu kliče po alternativni produkciji (distribuirana kooperativna omrežna produkcija znanja), po alternativni avtorski zakonodaji (creative commons) in alternativnih distribucijskih modelih. Kritika gre na račun obstoječe avtorske zakonodaje (copyright), na račun inertnosti založb in na račun tradicionalnega dojemanja avtorstva.

http://lit.ijs.si/hlad_bib.html

<http://uni-lj.academia.edu/MiranHladnik>

mag. Marijan Špoljar, Mestna knjižnica Ljubljana
Prostori bibliogenetike

Knjižnica in branje predstavljata le del širšega prostora, v katerem živijo v simbiozi avtorji, bralci, založniki in knjižničarji. Dinamika branja posega na različna področja razvoja, med katerimi smo nekaterim lahko priče in jih vsi vpleteni zaznavamo neposredno (npr. tehnološki razvoj), medtem ko bodo o nekaterih drugih področjih lahko razpravljali znanjci, saj je nekaj deset let prekratka doba, da bi lahko sklepali o delovanju naravnega izbora, ki deluje preko branja in oblikuje knjižnično dejavnost. Prispevek postavlja v ospredje prostora branja in knjižnice, ki hkrati zasledujeta misli avtorjev, ki jih v informacijski spirali širita, razvijata,

preverjata ter postavljata nova vprašanja. Različna dinamika branja stroke in leposlovja predstavlja izziv na ravni tehničnih rešitev, založb, knjižnic in bralcev. Hkrati s posredovanjem gradiva se postavlja tudi vprašanje daljnosežnega vrednotenja avtorskih del ter oblikovanja kriterijev takega vrednotenja. Knjižnica je kot živ družbeni organizem vpeta v širši kulturni razvoj posameznika, mesta in naroda ter predstavlja »gen«, ki s svojo aktivnostjo prenaša dediščino znanosti in kulture prihodnjim rodovom.

Mag. Marijan Špoljar je od leta 1996 zaposlen v Mestni knjižnici KOŽ, kjer je bil v zadnjih letih

pred selitvijo v sedanje prostore vodja enote. Pred tem je delal na področju psihosocialne rehabilitacije zasvojenih s prepovedanimi drogami, kjer je v okviru strokovnega dela spoznal biblioterapevtski pristop. Leta 2004 je obe delovni izkušnji združil in zagovarjal magistrsko delo Bi-

dr. Polona Vilar, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo
Branje in e-branje

Avtorica v prispevku razmišlja o branju v kontekstu novih medijev, zlasti svetovnega spleta. Pri tem se osredotoča zlasti na t.i. pragmatično branje, ki zajema informacijsko, poljudnoznanstveno, strokovno in znanstveno branje, oziroma branje za pridobivanje informacij, to je učenje v najširšem pomenu besede. Ob upoštevanju novih ugotovitev glede bralnih navad in zmožnosti, bralne pismenosti, produkcije in rabe medijev poskuša ugotoviti, kaj se dogaja z branjem, njegovimi novimi oblikami in spremembami bralnih zmožnosti, ki jih prinaša izpostavljenost novim medijem, nenazadnje pa tudi, kakšen vpliv ima vse to na knjižnice in druge ponudnike informacijskih storitev.

Dr. Polona Vilar, docentka na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Je univerzitetna diplomirana profesorica angleškega jezika in književnosti in univerzitetna diplomirana bibliotekarka. Diplomirala je leta 1997 na Filozofski fakulteti v Ljubljani, magistrirala in doktorirala na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Doktorat je končala na smeri Bibliotekar-

Lenart J. Kučič, publicist
Elektronska Gutenbergova galaksija

»McLuhanovsko prepričanje, da lahko pojav novega »medija« – v njegovem primeru tiska – tako močno vpliva na potek človeške zgodovine, so številni kritiki označili za značilno tehnološko-deterministično pretiravanje, v katerega se je zapletel prenekateri raziskovalec postindustrijskih družb. Vendar pa McLuhanovo popisovanje socialne zgodovine medijev kljub kritikam in nekaterim pretiranim sklepom ponujajo uporaben okvir, znotraj katerega je mogoče misliti posledice tehnoloških in ekonomskih sprememb, na katere opozarja problematika elektronske pozabe in prevlada »pozabljivih medijev«.

Čeprav neposrednih vplivov pozabljivih digitalnih tehnologij na obnašanje uporabnikov v tem trenutku še ni mogoče prepričljivo pokazati,

blioterapija v splošni knjižnici. Sodeloval je v različnih domačih in mednarodnih projektih ter na strokovnih posvetovanjih in konferencah. Dela kot bibliotekar analitik v Službi za razvoj Mestne knjižnice Ljubljana.

marijan.spoljar@mkklj.si

stvo leta 2007. Je dobitnica nagrade Emerald/EFMD za doktorsko raziskovalno nalogo. Njeno strokovno področje obsega raziskovanje uporabnikov informacijskih virov, informacijsko vedenje, informacijsko pismenost, informacijske vire in izobraževanje na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti. Je članica raziskovalnem inštitutu FF, bila pa je tudi vključena v mednarodni projekt EU-CLID European Curriculum Reflections on Library and Information Science Education. Delovala je oziroma še deluje tudi kot predavateljica na tečajih NUK in ZRSŠ. Je recenzentka slovenskih revij Knjižnica in Šolska knjižnica ter mednarodnih revij Journal of Documentation in Information Research. Je tudi članica uredniškega odbora revije Šolska knjižnica, v preteklosti je bila dva mandata tudi članica uredniškega odbora revije Knjižnica. Redno objavlja strokovne prispevke s področja digitalnih knjižnic, elektronskih časopisov, svetovnega spleta, informacijske pismenosti, iskanja informacij in širšega področja informacijskih virov v domačih in tujih revijah.

polona.vilar@ff.uni-lj.si

si lahko kritični raziskovalci tehnološke sedanjosti kljub temu pomagajo z nekaterimi znanimi ugotovitvami. Izdelovalci računalniške opreme so že kmalu spoznali, da večina uporabnikov izjemno potrpežljivo prenaša muhavosti računalnikov in njihovih programov – sploh če so jih dobili poceni ali celo (navidez) zastonj. Ker je računalniška industrija to potrpežljivost pridno izrabljala za prodajo vedno novih tehnoloških polizdelkov namesto za odpravljanje znanih napak, so se pričakovanja uporabnikov postopno zniževala, dokler niso nezanesljivosti novih tehnologij sprejeli že skoraj kot naravnega dejstva. Poleg tega so ponudniki informacijskih tehnologij in storitev ugotovili, da imajo ljudje do nematerialnih podatkov bistveno drugačen odnos

kot do fizičnih predmetov, čeprav lahko gre za nosilce enakih vsebin: knjige, fotografije, filme, pisma, glasbo, lastno ustvarjanje ali osebne podatke. Izgube nematerialnih podatkov so zanje manj boleče, občutka lastništva nad njimi skoraj nimajo, nekdanje prepričanje, da morajo imeti vse pomembne »predmete« shranjene pri sebi, pa je zamenjalo pričakovanje, da je mogoče vse, kar potrebujemo, v vsakem trenutku najti na svetovnem spletu.« (povzetek iz članka Elektronski spomin, digitalna pozaba, Emzin 2009)

Lenart J. Kučič, publicist, novinar in kolumnist Sobotne priloge Dela. Pred tem je bil nekaj let urednik Delove strani Infoteh. Novinarsko se je izpopolnjeval na londonskem Guardianu, študijsko pa na londonski univerzi Goldsmiths. Je

3. sklop

Dileme razvoja kakovostne ponudbe sodobnih knjižnic

Dragica Turjak, Mariborska knjižnica
Dialog knjižnice z okoljem

V prispevku bo predavateljica poskušala predstaviti vlogo splošne knjižnice v lokalnem okolju, izvajanje njenega poslanstva za vse, do katerih je knjižnica družbeno odgovorna, s poudarkom na primeru Mariborske knjižnice. Mariborska knjižnica je razvila dobro organizirano mrežo enot na območju dvanajstih lokalnih skupnosti, bibliobus pa sega tudi širše na območje. Tako res seže do najrazličnejših ciljnih skupin od mestnega, primestnega in podeželskega okolja, doseže vse starostne kategorije in vse izobrazbene plasti, dijake, študente, zaposlene, nezaposlene, starostnike... Zaradi prostorske stiske osrednje knjižnice se ne more v celoti in temeljito posvetiti skupinam s posebnimi potrebami, ampak tudi to je le vprašanje časa... Sistem vodenja kakovosti, ki smo ga vpeljali leta 2005, je postal način razmišljanja in delovanja zaposlenih. Ker se zavedamo družbene odgovornosti, poskušamo vse naše storitve pa tudi nabavno politiko spremljati in načrtovati premišljeno in sistemsko. Spremljamo zadovoljstvo uporabnikov, definirali smo knjižnične okoliše z geografskega vidika, to sedaj nadgrajujemo z raziskavo demografskih in drugih značilnosti okolišev, kar bo pripomoglo k bolj ciljnemu načrtovanju nabave gradiva in tudi izvajanja vseh drugih naših dejavnosti. Danes je postalo zelo popularno in moderno govoriti o družbeni odgovornosti in med velikimi podjetji poteka prava tekma, kdo bo namenil več denarja za okolje, za štipendije, za izobraževanje... pri

prejemnik novinarske nagrade Društva novinarjev Slovenije za leto 2006. Med področja njegovega zanimanja sodi spremljanje sprememb na področjih medijske, telekomunikacijske in informacijske industrije, problematika medijskega lastništva in medijske politike. Soavtor knjig s področja medijev, redno sodeluje na domačih in tujih konferencah s prispevki s področij novih tehnologij, spleta, medijev, podatkovnih baz, e-ekonomije in drugih. Sodeluje z revijami Emzin, Fotografija in Revija 2000 ter založbama Krtina in Maska. Je član uredništva Medijske preže in eden od soustanoviteljev centra za javno komuniciranje Media Forum.

lenart.kucic@gmail.com

tem pa so to ponavadi največji onesnaževalci okolja. Knjižnice pa imamo družbeno odgovornost »vgrajeno« v naše poslanstvo tako zelo, da o tem posebej sploh ne razmišljamo in o tem ne govorimo. To je vpeto v naše bivanje. Mariborska knjižnica je s svojo osrednjo knjižnico že desetletja na robu prostorskih zmožnosti, pa kljub temu dosega visoke ocene v javnem mnenju. Za uporabnike je očitno pomembnejši človeški del knjižnice, knjižničarji. Sedaj je pred uresničitvijo gradnje, ko bodo postali pogoji idealni. To bo za knjižničarje popolnoma nov izziv in še večja družbena odgovornost.

Dragica Turjak, 1958, direktorica Mariborske knjižnice, diplomirala iz slovenskega in ruskega jezika s književnostjo na Filozofski fakulteti v Ljubljani leta 1981. V Mariborski knjižnici je zaposlena od leta 1986, najprej kot bibliotekar informator, od leta 1988 vodja službe za odrasle bralce. Vodenje knjižnice je prevzela 1.10.1991. Aktivno sodeluje v delovnih skupinah pri Zvezi splošnih knjižnic, v Društvu bibliotekarjev Maribor in Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije, referati na strokovnih posvetovanjih in objava člankov. Dva mandata, od 1996 do 2000, predsednica Društva bibliotekarjev Maribor in več let članica upravnega odbora Zveze splošnih knjižnic, predsednica ekspertne komisije za knjižničarstvo pri Ministrstvu za kulturo. Od leta 2002 namestnica predsednice Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost, od 2007 predsednica. Leta 2000 je prejela

Čopovo diplomu, leta 2007 nagrado Kalanovega sklada. Leta 2005 je opravila specialistični izpit s specialistično nalogo Notranja organizacija in upravljanje kadrov v splošni knjižnici. Tudi Mariborska knjižnica je za uspešno delo prejela Čopovo diplomu (2001), naziv bibliobus leta (2001) na Nizozemskem, priznanje za domačo stran na

dr. Besim Spahić, Univerzitet u Sarajevu, Fakultet političkih nauka Sarajevu, BiH
Teorija in praksa knjižničnega marketinga

Avtor nam bo v prispevku skozi teoretične in praktične izkušnje s področja marketinga, menedžmenta, kreacije tržnih komunikacij, promocije predstavil poslanstvo knjižnic na področju kulture ožje in tudi širše okolice lokalne skupnosti. Knjižnice kot nepridobitne inštitucije v javnem interesu. Knjižnica je javni zavod, ki ne proizvaja izdelkov, ampak kulturno blago. Knjižnica naj bi oblikovala svojo primerjalno prednost v okolju in glede na podobne ustanove glede na kulturne vsebine, izborom ciljnih skupin, načinom in slogom delovanja, programi in dejavnostmi, promocijo.

Jasmina Ninkov, Biblioteka grada Beograda, Srbija
Biblioteka - mesto za sve, poslovna filozofija Biblioteke grada Beograda
(predavanje v srbsčini)

Beograd je glavni grad Srbije sa oko 2 miliona stanovnika i sa velikim brojem kulturnih ustanova i ponuda koje finansiraju i grad i republika. Samim tim nije lako izboriti se za vidljivost, a i za finansiranje. Ovo je problem svih javnih biblioteka u svim gradovima, to je pitanje filosofije poslovanja i suštinske uloge savremene javne biblioteke u 21. veku. Šta ponuditi današnjem korisniku, malom detetu, omladincu, ženama, menadžerima, studentima, starijima, onima koji dolaze stalno, onima koji ne dolaze nikada, turistima, strancima... Teška pitanja pogovotovu u uslovima ekomske krize i smanjivanja finansija i broja zaposlenih. Kako to rešava Biblioteka grada videćete u prezentaciji koja će pokazati projekte i programe, novu ponudu za starije, decu, srednjoškolce, TV publiku... Prezentacija je originalna i po prvi put skuplja sve one elemte na kojima se radi ili više godina ili su plod rada u poslednjih godinu dana: projekti finansijska pismenost, likovne radionice, muzičke radionice, Zona mladih, 65 plus, Čitaj, obogati sebe, Dvougao eks libris, all jazz-ira, šah klub, dramska radionica... 3500 programa godišnje i sve sa posebnom i novom jasnom porukom: Biblioteka je mesto za sve.

Danskem, revija Otrok in knjiga, ki jo izdaja Mariborska knjižnica, je prejela Glazerjevo listino (2003). Leta 2005 je Mariborska knjižnica kot prva knjižnica v Sloveniji prejela certifikat kakovosti ISO 9001.

dragica.turjak@mb.sik.si

Dr. Besim Spahić, profesor, novinar, publicist, predavatelj na FPN in ALU Sarajevu. Po delu na RTV Sarajevu je opravljal delo asistenta na Fakulteti za politične vede v Sarajevu, Oddelek za novinarstvo. Avtor in soavtor več knjig, med njimi. Dela kot urednik v oglaševanju, kot svobodni umetnik, deluje na področjih oglaševanja, komuniciranja, marketinga in drugih. Od leta 2000 je profesor na Fakulteti za politične vede in Akademiji likovnih umetnosti v Sarajevu. Redno se udeležuje strokovnih konferenc doma in v tujini.

besim_ssi@yahoo.com

Jasmina Ninkov, 1962, diplomirala novinarstvo na Fakulteti za politične vede v Beogradu leta 1986. Med leti 1991 in 2002 v Biblioteki grada Beograda za strokovno delo in vodja otroškega oddelka. Urednica programa in pristojna za stike z javnostjo prve zasebne televizije, kulturnega kanala - Art kanala med leti 1993 do 1995. Višji bibliotekar 2001 in bibliotekar svetovalec 2006. Od 2002 do 2009 direktorica Biblioteke Milutin Bojić v Beogradu www.milutinbojic.org.rs. Članica strokovne skupine Zavoda za standardizacijo na področju informacij in dokumentaristike, nacionalna koordinatorica za projekte Evropske komisije na področju uvajanja novih tehnologij v kulturi PULMAN in CALIMERA. Predsednica komisije za nabavo knjig Skupščine mesta Beograda, podpredsednica bibliotekarskega društva Srbije www.bds.org, članica strokovnih skupin Ministrstva za kulturo Srbije, članica skupine Evropskega urada za knjižnice, muzeje in arhive www.eblida.org. Prejemnica več priznanj za prispevek k kulturi. Redno se udeležuje strokovnih konferenc doma in v tujini in objavlja prispevke s področja knjige, branja, knjižničarstva v domačem in tujem strokovnem tisku.

ninkovnj@eunet.rs

Mladen Masar, Gradska knjižnica Zadar, Hrvaška
Knjižničarstvo nakon danas
(predavanje v hrvaščini)

U prilogu bit će riječi prvenstveno o prožetosti Gradske knjižnice Zadar s zajednicom u kojoj djeluje. Zatim o čitanju u današnjim okolnostima (projekt Zadar čita), o istraživanju nekih novih oblika promocije - do sada rijetko ili uopće ne korištenih u pučkim knjižnicama (oglašavanje, televizija...). O temeljnim pozicijama knjižničarskog posla danas - u izmijenjenim okolnostima - knjižničarstvo kao zanimanje vs. knjižničarstvo kao poziv vs. knjižničarstvo kao zanat. S time u vezi bilo bi riječi i o ulozi knjižnice u zajednici u doba krize (o karitativnoj dimenziji rada danas - u doba recesije)... Gradska knjižnica Zadar u posljednjih desetak godina ugostila je nekoliko tisuća (sic!) događanja. Događanja se grupiraju pod zajedničke nazivnike koji dobivaju programski koncept i vizualna obilježja te tako postaju pravi mali brendovi - kulturni proizvodi s imenima i identitetom. Kratko će biti obrađeni odnosi s javnošću (PR), ustaljena praksa promocije i samopromocije. Bit će riječi i o rezultatima istraživanja provedenog u i oko Gradske knjižnice Zadar: "Gradska knjižnica Zadar kao kulturni akter u gradu Zadru" provedeno od ožujka do srpnja 2009. godine. Istraživanje je provelo Sveučilište u Zadru. Cilj istraživanja bio je otkriti odnos grada i knjižnice kao kulturne institucije i središta lokalne zajednice, zbog čega je primjenjivana kompleksna kvantitativna i kvalitativna metodologija. Istraživanje je provedeno u glavnoj zgradi knjižnice, ograncima, bibliobusu te na ulicama Zadra, a na uzorku korisnika GKZD, ali i građana

Zadra koji nisu korisnici Knjižnice, također i nad djelatnicima Gradske knjižnice Zadar, ali i djelatnicima drugih kulturnih institucija u Zadru.

Mladen Masar, od 1997. djelatnik Gradske knjižnice Zadar, isprva kao webmaster i sistemski knjižničar.

1999. položio stručni ispit za zvanje diplomiranog knjižničara. Od 1999. radi na različitim zaduženjima, redovito u kontekstu razvoja institucije. Posljednjih nekoliko godina voditelj službe za odnose s javnošću Gradske knjižnice Zadar. U svakodnevnom radu kombinira različita praktična znanja pa funkcionira kao Public Relations, grafičar, fotograf, voditelj, novinar, tehnička potpora itd. u brojnim događanjima u Gradskoj knjižnici Zadar - ukratko - praktičar. Autor većine multimedijalnih prezentacijskih materijala Gradske knjižnice Zadar, npr. autor fotomonoografije "Gradska knjižnica Zadar 1919.-2009.". IFLA 2003., autor grafike i fotografija prvonagrađenog postera "Stadtbucherei Zadar - des Mittelpunkt des Gemeinschaft" (Gradska knjižnica Zadar kao središte zajednice). 2004. dobitnik nagrade Eva Verona Hrvatskog društva knjižničara za izuzetne rezultate postignute u radu, inovacije i prilog razvoju knjižničarske struke. Konferencija IFLA 2007, Durban, dobitnik Međunarodne nagrade IFLA-e za marketing za 2007 - osvojeno 2. mjesto. 2008. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske dodijelilo mu je zvanje višeg knjižničara.

mladen.masar@gkzd.hr

Okrogla miza

sodelujejo: dr. Miha Kovač, mag. Jelka Gazvoda, dr. Maja Breznik, dr. Stojan Pelko

dr. Miha Kovač

Miha Kovač, 1960, glavni urednik založbe Mladinska knjiga, profesor na Filozofski fakulteti, publicist. Med leti 1985 in 2000 delal v različnih slovenskih knjižnih in časopisnih založbah, med drugim je bil odgovorni urednik Mladine ter glavni urednik v založbah DZS in Mladinska knjiga, glavni urednik slovenske izdaje revije National Geographic. Delal tudi kot specialist za učbenike v projektih Svetovne banke in fundacije Soros. Avtor knjig Skrivno življenje knjig (2005) in Od katedrale do palačinke (2009) ter člankov s področja založniških študij v različnih domačih in mednarodnih revijah, leta 2008 je pri založbi Chandos v Oxfordu izšla njegova monografija v angleščini Never mind the web.

miha.kovac@mkz.si

mag. Jelka Gazvoda

Mag. Jelka Gazvoda, direktorica Mestne knjižnice Ljubljana, od leta 1981 do 1999 zaposlena v Narodni in univerzitetni knjižnici najprej kot bibliotekarka, nato kot vodja oddelka za serijske publikacije. Ustanoviteljica in vodja ISSN centra Slovenije ter vodja Sektorja NUK za obdelavo gradiva. Na Ministrstvu za kulturo je bila v letih od 1999 do 2002 zaposlena kot svetovalka vlade - svetovalka za knjižnično dejavnost, do 2005 podsekretarka - vodja Oddelka za založništvo in knjižnično dejavnost, od leta 2005 sekretarka, svetovalka za knjižnično dejavnost, v Sektorju za knjigo in knjižnice Direktorata za umetnost. Direktorica Mestne knjižnice Ljubljana od leta 2009.

jelka.gazvoda@mklj.si

dr. Maja Breznik

Maja Breznik, raziskovalka pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in pri Mirovnem inštitutu, docentka kulturne zgodovine. Doktorirala iz sociologije na Filozofski fakulteti leta 2001. Sodelovala je pri številnih raziskavah na Mirovnem inštitutu. Avtorica in soavtorica različnih raziskovalnih projektov s področja kulture: Bralne kulture v novih razmerah založniške produkcije (2001), Ekonomika kulture (2003), Kultura kot dejavnik družbenega razvoja (2005), Upravljanje avtorskih in sodobnih pravic v digitalnem okolju (2006) in drugih. Knjižne objave: Obrt in učenost. Topografija renesančne gledališke prakse (Koper, Annales, 2003), Kulturni revizionizem/Cultural Revisionism (Ljubljana, Mirovni inštitut, 2004), Knjižna kultura (skupaj s S. Novljan, J. Jugom in A. Milohničem, Ljubljana, UMco, 2005) in Kultura d. o. o. (skupaj s A. Milohničem, M. Hrzenjak in B. Bibičem, Ljubljana, Mirovni inštitut, 2006). Objavila je številne znanstvene in strokovne članke o kulturni zgodovini, sociologiji kulture in kulturni politiki.

maja.breznik@guest.arnes.si

dr. Stojan Pelko

Stojan Pelko, 1964, magister filozofije z diplomo poglobljenih študij (DEA) iz avdiovizualnih raziskav na Université de la Sorbonne Nouvelle - Paris III in doktor socioloških znanosti. Filmski publicist in esejist, nekdanji glavni urednik filmskega mesečnika Ekran v letih 1990-1995. Kot asistent na Oddelku za sociologijo kulture Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani predava izbirna predmeta Sociologija kina in Kritična analiza medijskih primerov.

Več knjižnih objav, med njimi Filmski pogledi (1994), Filmski pojmovnik za mlade (2005), Podoba misli (2007). Prevodi iz francoščine: Jacques Lacan, Gilles Deleuze, Paul Virilio, Jean Baudrillard in Toni Negri. Med letoma 2000 in 2005 je bil predsednik nadzornega sveta Filmskega sklada Republike Slovenije in član Sveta za kulturo pri Vladi RS, v letih 2003 in 2004 je kot neodvisni strokovnjak zastopal Slovenijo v odboru Media Plus Direktorata Evropske komisije za izobraževanje in kulturo.

stojan.pelko@gov.si

knjiga
je nekaj
kot
VEČ
besedna
struktura

Jorge L. Borges

Organizacijski odbor strokovnega posvetovanja:

Tatjana Pristolič, Petra Kovič, Leja Borovnjak,
Barbara Bračič Fabjančič, Marijan Špoljar

Oblikovanje: Grega Inkret

Ljubljana, november 2010

Izvedba strokovnega posvetovanja je
sofinancirana strani Mestne občine Ljubljana,
Službe za razvojne projekte in investicije.

tradicija in moderna knjižnica

